

MEMORIAŁ

Generał Marii Wittek

LWA
Polski Samodzielny
Batalion Specjalny

PAWŁOWSKA Romana

5160/001

SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI

PAWŁOWSKA Romana

-
-
- I./1. Relacja —
- I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora ✓ k. 9, s. 1-9
- I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora —
- II. Materiały uzupełniające relację ✓ k. 1, s. 1
- III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora —
- III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —
- III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —
- III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945
- III./5. Inne ... —
- IV. Korespondencja —
-
-
-
- V. Nazwiskowe karty informacyjne —
- VI. Fotografie —

FUNDACJA GENERAL ELŻBIETY ZAWACKIEJ
Archiwum i Muzeum Pomorskie Armii Krajowej
..... oraz Wojskowej Służby Polek.....
87-100 Toruń, ul. Żelazna 33, tel. 0048 56 65 22 186
e-mail: fapak@wp.pl; www.zawacka.pl

MEMORIAL PAWŁOWSKA Romana T. 5160 | WSK
General Marii Wittke (nazwa zespołu, zbioru, kolekcji i sygnatura akt)

Lp.	Nazwisko i imię korzystającego	Temat pracy (ewent. cel wykorzystania)	Data korzystania
1	Anna Mikulska	złożenie teзки i oprac. materiałów	15. 06. 2020r.
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			

I/2 Dokumenty dotyczące relatora

- Dowód osobisty Romany Pawłowskiej c. Adama służącej w Samodzielnym Batalionie Specjalnym (podporucznik - lektor baonu), 1944, mps, rkps, kopia, k. 9, s. 1-3, j. pol. i j. ros.

110-
Główna

Podpis

170911 II
Dowódca Oddziału

Dowód osobisty

Okaziciel niniejszego

służy rzeczywiście w

2. Stan służbowy

Stopień i funkcja	Nr. rozkazu i data		
1	2	3	

Podpisano: *N. Y.*
14. III. 44.

Wskazano: B. ow.

2

1939 1945

1	2	3
---	---	---

3

3. Nagrody i prawa szczególne, przy-
sługujące okazicielowi niniejszego
dowodu

4

4. Urodzony

5. X. 1915.
(date)

5. Gdzie

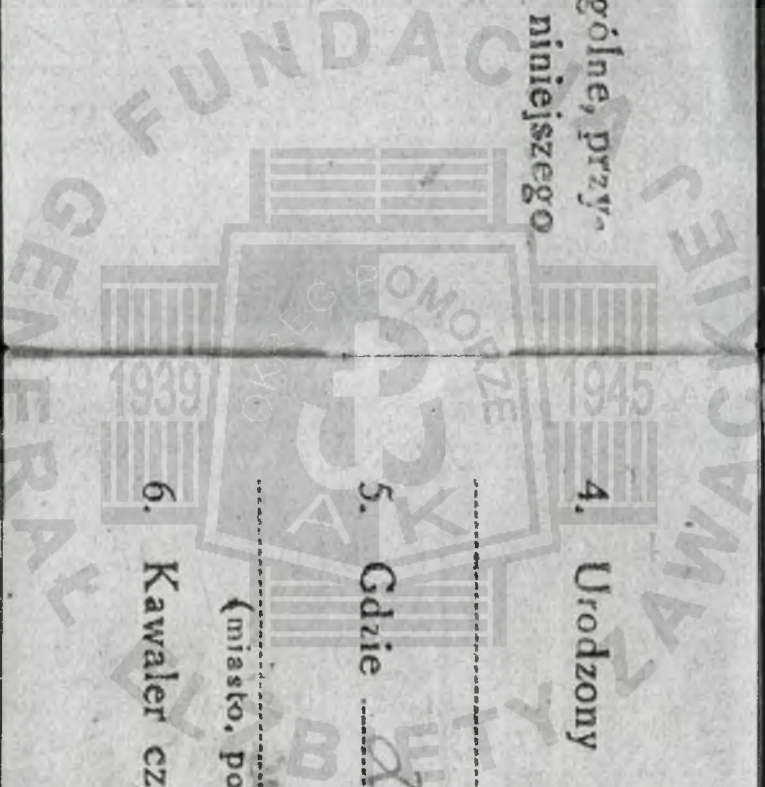
Włódz

(miasto, powiat, województwo)

6. Kawaler czy żonaty

mgwałta

5

7. Posiada:

Rodzaj broni	Nr	System	Kiedy i przez kogo wведена	Kiedy i komu zwrócona
biała broń				
palną broń	K1 3099	TT	1941 M. Ryś	10/10/1944

6

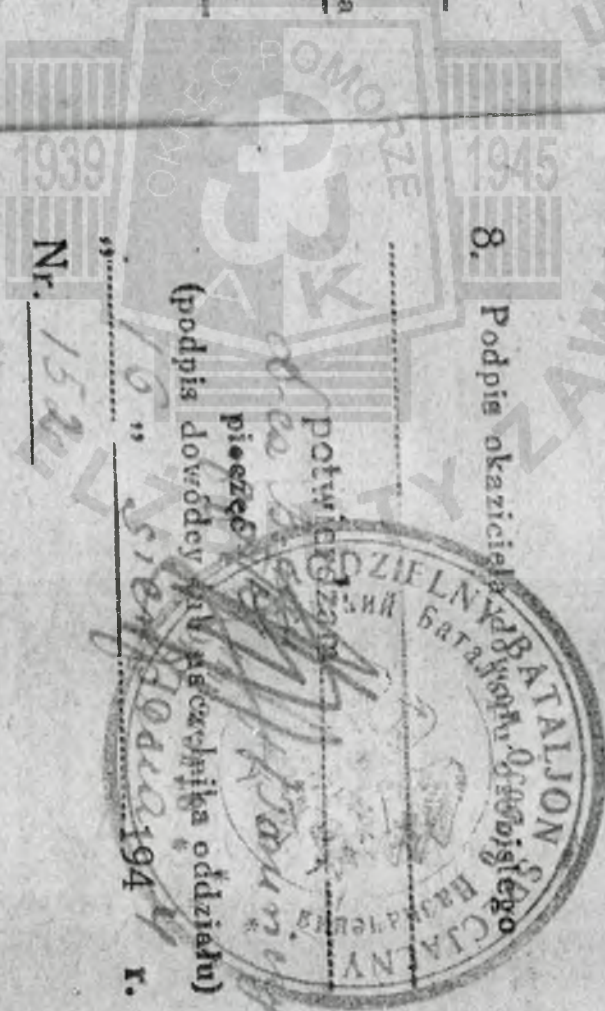
8. Podpis okaziciela

Nr. 1520

(podpis dowódcy pułku w zastępstwie oddziału)

potwierdzono
pieczęć
10 sierpnia 1944 r.

7

Przepisy dotyczące osób, postępujących się dowodem osobistym.

1. Każdy Officer Polskich Sił Zbrojnych powinien mieć przy sobie dowód osobisty.
2. Dowód osobisty wydaje dowódca lub Szef Oddziału. Dowód ważny jest na okres służby w wojsku polskiem.
3. Dowód osobisty może być odebrany jego właścicielowi jedynie na rozkaz odpowiedniego dowódcy, względnie Szefa.
4. W wypadku zguby dowód osobisty podlega zamianie zgodnie z ustaleniami przepisami.
5. Odstępowanie swego dowodu osobistego jest karane zgodnie z prawem.

УДОСТОВЕРЕНИЕ ЛИЧНОСТИ

Предъявитель сего *Табельская*

Зомона *Аврамовна*

состоит в действительной военной

службе в *Диг. Польском*

Д-оне Левого Назн.

Служебное положение

Военное звание	Число и месяц	Год и прик №	Служ. катег.
1	2	3	4
Сержант	14. III	1944 г. № 4	

1 2 3 4

10
8

11

Награды и особые права, присво-
енные владельцу данного удосто-
верения:

12

13

Подпись владельца удостоверения

" 16 "

№ 152

" 16 " август 1944

14

г.

15

LMW
K1
3002 / 9

8

II Materiały uzupełniające relację

- Polski Samodzielny Batalion Specjalny (PSBS), www.dobrowie.pl
wydruki, k.l.s.-1

Polski Samodzielny Batalion Specjalny (PSBS) – pododdział dywersyjno-rozpoznawczy ludowego Wojska Polskiego.

18 października 1943 dowódca 1 Korpusu Polskiego w ZSRR, gen. bryg. Zygmunt Berling rozkazał mjr. Henrykowi Toruńczykowi przystąpić do organizacji jednostki przeznaczonej do walki na tyłach wroga. Batalion formowany był we wsi Biełoomut, w okręgu łukawieckim, obwodzie moskiewskim, w oparciu o sowiecki etat Nr 035/24 - batalionu spadchronowo-desantowego (ros. парашютно-десантный батальон).

Organizacja batalionu wg etatu Nr 035/24

- Dowództwo
- Kompania Radiotelegrafistów
- Kompania Minerska
- Kompania Zwiadowców
- Kompania Zwiadowców
- Kompania Ciężkich Karabinów Maszynowych
- Kompania Moździerzy
- Kompania Ruznic Przeciwpancernych

Powołany pod nadzorem Stanisława Radkiewicza był załóżkiem wojskowych oddziałów Resortu Bezpieczeństwa Publicznego przy PKWN. Szkoleniem tego oddziału zajmowali się sowieccy specjaliści z NKWD, a niektórzy z nich objęli potem w nim stanowiska dowódcze.

Żołnierze PSBS zrzućani byli za linią frontu, gdzie zajmowali się m. in. rozpoznawaniem struktur polskiego podziemia. Od maja do września 1944 wysłano 12 grup wywiadowczych i dywersyjnych w łącznej sile 296 ludzi.

Obsada personalna batalionu:

- dowódca - mjr / ppłk Henryk Toruńczyk
- zastępca dowódcy do spraw liniowych - mjr Leon Rubinsztajn
- zastępca dowódcy do spraw polityczno-wychowawczych - kpt. Józef Kratko (do 20 V 1944)
- zastępca dowódcy do spraw polityczno-wychowawczych - kpt. Jan Rusiecki (od 20 V 1944)
- szef Wydziału Polityczno-Wychowawczego - ppor. Stefan Halpner
- ✓ lektor Wydziału Polityczno-Wychowawczego - por. Romana Pawłowska
- szef Wydziału Organizacyjno-Administracyjnego - kpt. Jan Perkowski
- oficer Wydziału Organizacyjno-Administracyjnego - kpt. Natan Badjan
- starszy instruktor wyszkolenia minerskiego - ppor. Lucyna Herc
- lekarz - mjr Leo Samet

Przypisy

- ↑ Polski Samodzielny Batalion Specjalny, to oficjalna nazwa jednostki umieszczona między innymi na pieczęci urzędowej. Równocześnie stosowano inne nazwy pododdziału: Batalion Specjalny lub Batalion Szturmowy. Ryszard Terlecki utrzymuje, że pododdział powstał jako Samodzielny Batalion Szturmowy, a w marcu 1944 przemianowany został na Polski Samodzielny Batalion Specjalny.
- ↑ W latach 1957-1963, w stopniu generała brygady, był szefem Departamentu Służby Zdrowia MON.

Bibliografia

- Edwarda Markowa, Sprawozdanie z działalności Polskiego Samodzielnego Batalionu Specjalnego, Wojskowy Przegląd Historyczny Nr 2 (31), Warszawa 1964, s. 343-360.
- Ryszard Terlecki, Miecz i tarcza komunizmu. Historia aparatu bezpieczeństwa w Polsce 1944-1990, Kraków 2007.

Źródło:Wikipedia

Oprócz zadania rozpracowania Polskiego Podziemia, batalion przeprowadzał akcje dywersyjno-wywiadowcze. Dowódcami grup zostali mianowani: ppor. Jan Miętka, grupa „Wolga”, (9 osób - Bory Tucholskie), ppor. Henryk Mycko, grupa „Pomorze” (ok. 12 osób - Nowe Miasto Lubawskie, Brodnica), ppor. Józef Lipiński (wyodrębniona z grupy ppor. Mycki), ppor. Bernard Szurka (3 osoby - Gostynin, Gąbin), ppor. Stanisław Miekielewicz (5 osób), ppor. Sergiusz Iłaszewicz (ok. 9 osób - Kostrzyn, Powidz) oraz lejtn. Andrejew (ok. 12 osób - Kluczbork, Olesno, Tarnowskie Góry).

Ważniejsze akcje grupy „Wolga”

Osieczna (30 km na południowy zachód od Starogardu Gd.) Wieś położona głęboko borach Tucholskich, nad rzeczką Prusina. Tablica w szkole upamiętniająca walki spadochroniarzy LWP „Wolga”, w pobliskich lasach w latach 1944-1945.

W czasie okupacji mimo stacjonowania we wsi oddziału Jagdkommando wspomniana wcześniej grupa partyzantów - spadochroniarzy LWP „Wolga” dokonała uwolnienia 20 osobowej grupy więźniów przetrzymywanych w cegielni.

Błądno nad rzeką Wdą. W czasie II wojny światowej stoczono tu największą bitwę partyzancką w Borach Tucholskich. 700 żołnierzy niemieckich urządziło oblawę na partyzantów „Gryfa Pomorskiego”, AK i spadochroniarzy LWP. Partyzanci stracili 25% składu, ale wymknęli się z okrążenia. W 1962 r. dla upamiętnienia walk odsłonięto pomnik Partyzanta.

Ważniejsze akcje grupy „Pomorze”

Grupa rozpoznawczo-dywersyjna „Pomorze”, która jako pierwsza osiągnęła gotowość bojową w Polskim Samodzielnym Batalionie Specjalnym szkolonym od września 1944 roku w Brześciu nad Bugiem. Grupa ta działała na terenie Prus Wschodnich w okolicach Iławy i Kętrzyna w okresie od października 1944 do stycznia 1945.

Podejmowane akcje , to rozpracowywanie transportu kolejowego, koncentracji wojsk niemieckich, min. zlikwidowanie hitlerowskiego obozu w Iławie, wykolejenie pociągu z bronią i amunicją w Tamie Brodzkiej koło Brodnicy. Jedną z wypraw po żywność do miejscowości Nosek - okolice Czarnego Bryńska, zakończyła się tragicznie. W tzw. „Diabelskim Wąwozie” wywiązała się strzelanina. Oddział z trudem przedarł się przez pierścień okrążenia i wydostał się z lasów lidzbarskich.

<https://dobroni.pl/artykul/polski-samodzielny-batalion/571279>

AWSTOWSKA ROMANA

TECZKA WIĄZANA
"BEZKwasowa" 250G

5 1906099 1000653